

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННЦБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

30 08 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

30 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Податкова система»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська
справа та страхування»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)	Екз. (сем.)
Денна	2	4	46	44	4	6	50	150		4
Заочна	2	4	8	4			138	150		4

30.08.2024
[Signature]

Чортків – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент Мар'яна ПОЛЯК-СВЕРГУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 28.08.2024 р.)

Завідувач кафедри _____ Людмила ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (протокол № 1 від 30.08.24р.)

Керівник групи
забезпечення спеціальності

Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОПП

Юлія БУТЕЛЬ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "ПОДАТКОВА СИСТЕМА"

1. Опис дисципліни "Податкова система"

Дисципліна – Податкова система	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань - 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни обов'язкова дисципліна з циклу професійної підготовки Мова навчання українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: Денна – 2 Заочна- 2 Семестр: Денна – 4 Заочна- 4
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма - «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: Денна форма – 46 год. Заочна форма- 8 год. Практичні заняття: Денна форма – 44 год. Заочна форма – 4 год
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Самостійна робота: Денна форма – 50 год. Заочна форма- 138 год Тренінг – 6 год. Індивідуальна робота : Денна – 4 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 6 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета й завдання дисципліни «Податкова система»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами знань з теоретичних та методологічних основ формування податкової системи, які вироблені фіскальною наукою, і засвоєння навиків практичної роботи у сфері оподаткування як платників податків, так і працівників контролюючих органів у сфері оподаткування.

Дана дисципліна відноситься до фундаментальних загальноекономічних наук, які формують фаховий світогляд майбутніх економістів. Курс «Податкова система» охоплює методологічні основи оподаткування, порядок нарахування та сплати всіх видів податків та зборів (обов'язкових платежів), які справляються в державі, функції та завдання органів контролюючих органів у сфері оподаткування тощо. Названий курс повинен сприяти формуванню висококваліфікованих фахівців у галузі управління та економіки.

Головним завданням курсу «Податкова система» є вивчення студентами методологічних та методичних питань справляння податків і зборів (обов'язкових платежів), принципів організації діяльності податкової роботи в державі, елементів і методик розрахунку податків і зборів (обов'язкових платежів).

Вивчення курсу «Податкова система» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із курсів «Бухгалтерський облік і оподаткування», «Господарське право», «Теорія фінансів» та цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.2 Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення курсу «Податкова система» студенти повинні:

- оволодіти основами функціонування податкової системи в Україні,
- засвоїти функції та види податків і зборів (обов'язкових платежів);
- вивчити механізм справляння податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджету та державних цільових фондів, передбачених чинним законодавством;
- оволодіти основами діяльності органів державної податкової служби;
- засвоїти порядок контролю за дотриманням податкового законодавства в державі;
- набути навичок практичного використання теоретичних знань у практичній діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Теоретичні знання і практичні навички здобуті з дисциплін «Бухгалтерський облік і оподаткування», «Господарське право», «Теорія фінансів»

2.5. Результати навчання

В процесі вивчення дисципліни «Податкова система» студенти повинні розуміти механізм функціонування податкової системи України та враховувати її особливості з метою організації обліку та формування звітності на підприємствах.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. Програма дисципліни «Податкова система»

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування податкової системи

Тема 1. Засади організації податкової системи України.

Сутність податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Податки та інші форми платежів до бюджету. Визначення податків, їх ознаки.

Функції податків. Співвідношення функцій та їх єдність.

Термінологія оподаткування. Елементи податку. Методи побудови податкових ставок. Тверді і процентні ставки. Види процентних ставок : пропорційні, прогресивні, регресивні; їх комбінації. Проста і складна прогресії в оподаткуванні. Пільги в оподаткуванні.

Класифікація податків, її ознаки.

Види прямих та непрямих податків. Переваги та недоліки прямих та непрямих податків, проблеми їх стягнення.

Література: 3, 4, 8, 11, 15

Тема 2. Податкова політика і податкова система держави.

Поняття та основні напрямки реалізації податкової політики. Фактори, що впливають на напрямки податкової політики. Критерії здійснення податкової політики. Рівнонапруженість в системі оподаткування. Стабільність та гнучкість податкової політики, їх взаємозв'язок. Сутність податкового регулювання ринку.

Наукові засади формування податкової системи. Поняття, структура податкової системи та основні фактори впливу. Оптимізація співвідношення фіскальної достатності, економічної ефективності і соціальної справедливості. Система оподаткування та принципи її побудови. Вплив оподаткування на інвестиційно-інноваційний розвиток та економічний розвиток держави.

Література: 3, 4, 8, 11, 15, 16, 1, 20

Тема 3. Нормативно-організаційні засади діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи.

Нормативно-організаційні засади податкової роботи, її основні елементи. Залежність рівня податкової роботи від чіткості податкової політики і налагодженості державних органів у сфері оподаткування держави.

Контролюючі органи у сфері оподаткування, склад, функції податкових органів та права, обов'язки, відповідальність працівників

Інструктивно-методичне забезпечення справляння податків і зборів. Основи адміністрування податків і зборів. Податкова звітність. Податкові консультації. Порядок визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів. Податковий контроль. Організація обліку платників податків. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Перевірки. Погашення податкового боргу платників податків. Відповідальність за порушення податкового законодавства.

Література: 3, 4, 8, 11, 10

Змістовий модуль 2. Загальнодержавні та місцеві податки в системі оподаткування України

Тема 4. Податок на додану вартість.

Універсальний акциз як форма непрямих оподаткування. Основні види універсального акцизу, що використовується у світовій фіскальній практиці.

Сутність податку на додану вартість, його виникнення та розвиток в Україні.

Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку та їх анулювання.

Визначення об'єкта та бази оподаткування в окремих випадках..

Розміри ставок податку. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою, нульовою ставкою та пільговими ставками. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування.

Процедура визначення податкового кредиту. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків.

Податкова накладна. Звітні (податкові) періоди. Порядок надання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом.

Порядок оподаткування ввезення на митну територію України та вивезення з митної території України товарів, продукції. Особливості оподаткування відповідних операцій при переміщенні товарів через митний кордон України

Оподаткування послуг, що постачаються нерезидентами, місце постачання яких розташоване на митній території України.

Спеціальний режим оподаткування діяльності у сфері сільського та лісового господарства, а також рибальства. Спеціальний режим оподаткування діяльності щодо виробів мистецтва, предметів колекціонування або антикваріату.

Світовий досвід справляння ПДВ.

Література: 10 3, 4, 8, 11,

Тема 5. Акцизний податок.

Акцизний податок, як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні.

Платники податку. Визначення об'єктів та бази оподаткування.

Підакцизні товари та визначення ставок податку. Особливості обчислення податку за адвалорними ставками.

Дата виникнення податкових зобов'язань.

Порядок визначення суми податку з товарів, вироблених на митній території України та з товарів, які ввозяться на митну територію України.

Особливості порядку обчислення податку в митних режимах.

Особливості обчислення податку з тютюнових виробів.

Порядок і строки сплати податку. Складення та подання декларації з акцизного податку. Контроль за сплатою податку.

Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів вироблених на території України та ввезених на митну територію України. Виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів. імпортних алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Контроль за надходженням акцизного податку до бюджету.

Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку його використання. Акцизні склади.

Світовий досвід справляння акцизного податку.

Література: 10, 3, 4, 8, 11,

Тема 6. Мито як інструмент формування фіскального потенціалу держави та засіб митного регулювання.

Основи побудови митної справи в Україні. Економічна сутність та призначення мита, його класифікація. Мито як джерело доходів державного бюджету і регулятор міжнародного бізнесу та процесів споживання.

Платники і ставки мита. Порядок і методика сплати мита. Пільги для юридичних та фізичних осіб. Справляння мита та порядок його перерахування в бюджет. Відповідальність платників та контроль за сплатою мита.

Основні тенденції та напрямки митного оподаткування у світовій фіскальній практиці.

Література: 7, 10, 3, 4, 8

Тема 7. Податок на прибуток підприємств.

Прибуткове оподаткування суб'єктів господарювання та його роль в системі оподаткування.

Платники і ставки податку на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування. Порядок визнання доходів.

Склад витрат та порядок їх визнання. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку. Особливості визнання витрат подвійного призначення. Особливості визначення складу витрат платника податку в разі сплати процентів за борговими зобов'язаннями. Особливості визначення складу витрат на виплати фізичним особам згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру. Особливості віднесення до складу витрат сум внесків на соціальні заходи.

Об'єкти амортизації. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів. Методи нарахування амортизації. Визначення вартості об'єктів амортизації.

Податкова база. Порядок урахування від'ємного значення об'єкта оподаткування в результатах наступних податкових періодів.

Ставки та порядок обчислення податку. Звільнення від оподаткування.

Особливості оподаткування виробників сільськогосподарської продукції, страховика, неприбуткових установ та організацій. Особливості оподаткування прибутку підприємств, отриманого у зв'язку із впровадженням енергоефективних технологій. Безнадійна та сумнівна заборгованість. Особливості оподаткування нерезидентів.

Світовий досвід прибуткового оподаткування суб'єктів господарювання.

Література: 10, 11, 13, 15

Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб.

Платники податку на доходи фізичних осіб, об'єкти оподаткування та особливості їх визначення при нарахуванні доходів. База оподаткування. Податкова знижка з податку на доходи фізичних осіб та особливості її нарахування. Податкова соціальна пільга та порядок її нарахування. Порядок нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету. Порядок подання фізичними особами річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації). Порядок подання податковими агентами звітності до органів податкової служби щодо виплачених доходів та утриманих сум податку з фізичних осіб. Порядок оподаткування доходів фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування. Оподаткування доходів отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Література: 10, 11, 13, 15, 9

Тема 9. Екологічний податок

Платники екологічного податку. Об'єкт та база оподаткування.

Ставки податку за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення. Ставки податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Ставки податку за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах. Ставки податку за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені). Ставки податку за тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк.

Порядок обчислення екологічного податку. Порядок подання податкової звітності та сплати податку.

Нормативне регулювання порядку справляння плати за землю та її форми.

Тема 10. Спрощена система оподаткування.

Сутність та значення спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності. Класифікація платників єдиного податку. Види обмежень щодо застосування спрощеної

системи оподаткування, обліку та звітності. Порядок визначення доходів та їх склад для платників єдиного податку. Особливості нарахування, сплати та подання звітності платниками єдиного податку. Перелік податків і зборів, від яких звільнено платників єдиного податку. Основні елементи єдиного податку для юридичних осіб. Спільні та відмінні риси спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності для юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Ведення обліку і складання звітності платниками єдиного податку. Порядок реєстрації платника єдиного податку. Відповідальність платників єдиного податку

Література: 10, 11, 13, 15

Тема 11. Рентна плата.

Основи та мета встановлення рентної плати. Державна власність на ресурси як основа отримання державою доходів за їх використання. Принципи встановлення плати за ресурси. Види плати за ресурси. Об'єкти сплати, побудова ставок і визначення платників.

Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні. Платники рентної плати. Об'єкт оподаткування. Ставки рентної плати. Корируючі коефіцієнти. Порядок обчислення податкових зобов'язань та строк сплати. Контроль та відповідальність платників.

Рентна плата за користування надрами. Плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин.

Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Платники ренти. Об'єкт оподаткування ренти. Ставки ренти. Порядок обчислення і сплати ренти.

Рентна плата за спеціальне використання води. Платники ренти. Об'єкт оподаткування рентою. Ставки ренти. Порядок обчислення ренти. Особливості обчислення ренти при встановленні лімітів використання води. Порядок сплати ренти.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Платники ренти. Об'єкт оподаткування рентою. Ставки ренти. Порядок обчислення ренти. Порядок перерахунку ренти. Порядок сплати ренти.

Література: 10, 11, 13, 15

Тема 12. Місцеві податки і збори.

Склад місцевих податків і зборів та особливості їх встановлення.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, транспортний податок, плата за землю: платники об'єкти та база оподаткування, ставки податку. Особливості встановлення ставок податку. Пільги щодо сплати податку. Податковий період. Порядок обчислення. Строк сплати плати. Порядок зарахування до бюджетів.

Збір за місця для паркування транспортних засобів та туристичний збір: платники збору. Об'єкт і база оподаткування збором. Ставки збору. Особливості встановлення збору. Порядок обчислення та строки сплати збору. Базовий податковий (звітний) період.

Контроль за правильністю нарахування та своєчасністю сплати місцевих податків та зборів.

Література: 10, 11, 13, 15

Структура залікового кредиту дисципліни «Податкова система»

Денна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота	Індивідуаль -на робота	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи формування податкової системи.					
Тема 1. Засади організації податкової системи України.	1		12		
Тема 2. Податкова політика і податкова система держави	1		12		
Тема 3. Нормативно-організаційні засади діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи.		1	10		Усне опитування
Змістовий модуль 2. Загальнодержавні та місцеві податки в системі оподаткування					
Тема 4. Податок на додану вартість	1		12		
Тема 5. Акцизний податок	1		10		
Тема 6. Мито як інструмент формування фіскального потенціалу держави та засіб митного регулювання.	1		12		
Тема 7. Податок на прибуток підприємств		1	12		Тестові завдання
Тема 8. Податок на доходи фізичних осіб	1		14		
Тема 9. Екологічний податок		1	10		Усне опитування
Тема 10. Спрощена система оподаткування.	1		12		
Тема 11. Рентна плата		1	10		Тестові завдання
Тема 12. Місцеві податки і збори	1		12		
ВСЬОГО:	8	4	138		Екзамен

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття 1.

Тема 1. Засади організації податкової системи України.

Мета: Засвоїти необхідність і сутність існування податків в ринковій економіці

Питання для обговорення:

1. Історичний розвиток оподаткування.
2. Соціально-економічний зміст та функції податків.
3. Елементи системи оподаткування.
4. Класифікація податків.
5. Види прямих та непрямих податків: їх характеристика.
6. Зміст перекладання податків.

Література: 3, 4, 8, 11, 15

Практичне заняття 2-3

Тема. Податкова політика та податкова система держави

Мета: Навчитись розуміти значення та визначати раціональні вектори проведення податкової системи держави

Питання для обговорення:

1. Податкова політика держави.
2. Основні принципи формування податкової політики.
3. Критерії реалізації податкової політики.
4. Поняття і структура податкової системи.
5. Наукові основи побудови податкової системи.
6. Основні принципи оподаткування.
7. Система оподаткування України та принципи її побудови.

Література: 3, 4, 8, 11, 15, 16, 1, 20

Практичне заняття 4-5.

Тема. Нормативно-організаційні засади діяльності контролюючих органів у сфері оподаткування і податкової роботи.

Мета: Вивчити повноваження контролюючих органів у сфері оподаткування та вміти їх застосовувати

Питання для обговорення:

1. Основи та організація податкової роботи, її основні елементи.
2. Державна фіскальна служба України: організаційна структура і функції.
3. Права, обов'язки й відповідальність працівників Головних управлінь Державної фіскальної служби України та податкових інспекцій, їх персональні звання.
4. Правове регламентування діяльності Державної фіскальної служби України і податкової роботи.
5. Інструктивно-методичне забезпечення справляння податків і зборів.
6. Основи адміністрування податків і зборів.
7. Контролюючі органи та органи стягнення.
8. Податкова звітність.
9. Податкові консультації.
10. Порядок визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків, порядок їх сплати та оскарження рішень контролюючих органів.
11. Податковий контроль.

Література: 3, 4, 8, 11, 10

Практичне заняття 6.

Тема: ПДВ як форма універсального акцизу

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати ПДВ

Питання для обговорення:

1. Універсальний акциз як форма непрямих оподаткування.
2. Основні види універсального акцизу, що використовується у світовій фіскальній

- практиці.
3. Сутність податку на додану вартість, його виникнення та розвиток. Запровадження та функціонування ПДВ в Україні.
 4. Платники податку на додану вартість. Вимоги щодо реєстрації осіб як платників податку. Добровільна реєстрація платників податку. Порядок реєстрації платників податку. Анулювання реєстрації платника податку.
 5. Визначення об'єкта оподаткування. Місце постачання товарів та послуг.
 6. Порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг. Особливості визначення бази оподаткування в разі постачання товарів/послуг в окремих випадках.
 7. Розміри ставок податку.
 8. Операції, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою.
 9. Операції, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою.
 10. Операції, що не є об'єктом оподаткування.
 11. Операції, звільнені від оподаткування.
- Література: 10 3, 4, 8, 11,

Практичне заняття 7.

Тема: ПДВ як форма універсального акцизу

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати ПДВ

Питання для обговорення:

1. Податковий кредит. Пропорційне віднесення сум податку до податкового кредиту.
 2. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або відшкодуванню з Державного бюджету України (бюджетному відшкодуванню), та строки проведення розрахунків.
 3. Податкова накладна. Звітні (податкові) періоди. Порядок надання податкової декларації та строки розрахунків з бюджетом.
 4. Порядок оподаткування ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземним замовником та вивезення виробленої з неї готової продукції.
 5. Порядок оподаткування вивезення з митної території України давальницької сировини українського замовника та ввезення виготовленої з неї готової продукції.
 6. Особливості оподаткування операцій при переміщенні товарів через митний кордон України.
 7. Порядок оподаткування туристичних послуг.
 8. Оподаткування послуг, що постачаються нерезидентами, місце постачання яких розташоване на митній території України.
 9. Світовий досвід справляння ПДВ.
- Література: 10 3, 4, 8, 11,

Практичне заняття 8.

Тема: Акцизний податок

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати акцизного податку

Питання для обговорення:

1. Акцизний податок, як форма специфічних акцизів.
 2. Особливості акцизного оподаткування в Україні.
 3. Платники податку.
 4. Об'єкти оподаткування. База оподаткування.
 5. Підакцизні товари та ставки податку.
 6. Дата виникнення податкових зобов'язань.
 7. Порядок обчислення податку з товарів, вироблених на митній території України.
 8. Порядок обчислення податку з товарів, які ввозяться на митну територію України.
 9. Порядок обчислення податку в разі тимчасового ввезення на митну територію України та переміщення через митну територію України транзитом підакцизних товарів.
- Література: 10, 3, 4, 8, 11,

Практичне заняття 9.

Тема: Акцизний податок

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати акцизного податку

Питання для обговорення:

1. Особливості обчислення податку за адвалорними ставками.
2. Особливості обчислення податку з тютюнових виробів.
3. Порядок і строки сплати податку.
4. Складення та подання декларації з акцизного податку.
5. Контроль за сплатою податку.
6. Особливості оподаткування алкогольних напоїв.
7. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів залежно від напрямку його використання. Акцизні склади.
8. Світовий досвід справляння акцизного податку.

Література: 10, 3, 4, 8, 11,

Практичне заняття 10-11

Тема. Мито як інструмент формування фіскального потенціалу держави та засіб митного регулювання.

Мета: Оволодіти навиками нарахування та сплати митних платежів при переміщенні товарів через митний кордон

Питання для обговорення:

1. Основи митної справи в Україні.
2. Економічна сутність та призначення мита.
3. Класифікація мита.
4. Мито як джерело доходів державного бюджету і регулятор міжнародного бізнесу та процесів споживання.
5. Термінологія митної справи : митна територія та митний кордон, імпорт, експорт та транзит, митна декларація, резиденти і нерезиденти, декларанти.
6. Платники і ставки мита.
7. Порядок і методика сплати мита.
8. Пільги для юридичних та фізичних осіб.
9. Справляння мита та порядок його перерахування в бюджет.
10. Основні тенденції та напрямки митного оподаткування у світовій фіскальній практиці.

Література: 7, 10, 3, 4, 8

Практичне заняття 12-13.

Тема: Податок на прибуток підприємств

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати податку на прибуток підприємств

Питання для обговорення:

1. Прибуткове оподаткування підприємств та організацій, його місце в системі оподаткування.
2. Варіанти прибуткового оподаткування підприємств.
3. Платники і ставки податку на прибуток підприємств.
3. Об'єкт оподаткування.
4. Порядок визначення доходів та їх склад.
5. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування.
6. Порядок визнання доходів.
7. Склад витрат та порядок їх визнання.
8. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку.
9. Особливості визнання витрат подвійного призначення.
10. Особливості визначення складу витрат платника податку в разі сплати процентів за борговими зобов'язаннями.

11. Особливості визначення складу витрат на виплати фізичним особам згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру.

12. Особливості віднесення до складу витрат сум внесків на соціальні заходи.

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 14.

Тема: Податок на доходи фізичних осіб

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб

Питання для обговорення:

1. Податки з населення та основи прибуткового оподаткування.
 2. Податок на доходи фізичних осіб як форма індивідуального прибуткового оподаткування.
 3. Оподатковувані і неоподатковувані доходи.
 4. Платники податку на доходи фізичних осіб.
 5. об'єкт і база оподаткування.
 6. Доходи, які не включаються до розрахунку загального місячного (річного) оподатковуваного доходу.
 1. Податкова знижка.
 2. Ставки податку.
 3. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.
- Перерахунок податку та податкові соціальні пільги.
4. Особливості нарахування (виплати) та оподаткування окремих видів доходів.
 5. Особи, відповідальні за утримання (нарахування) та сплату (перерахування) податку до бюджету.

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 15.

Тема: Податок на доходи фізичних осіб

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати податку на доходи фізичних осіб

Питання для обговорення:

1. Порядок оподаткування операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого майна.
2. Порядок оподаткування операцій з продажу або обміну об'єктів рухомого майна.
3. Оподаткування доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав.
4. Визначення суми процентів, сплачених платником податку за користування іпотечним житловим кредитом з метою нарахування податкової знижки.
5. Забезпечення виконання податкових зобов'язань.
6. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування.
7. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну діяльність.
8. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 16-17.

Тема: Екологічний податок

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати екологічного податку

Питання для обговорення:

1. Платники екологічного податку.
2. Об'єкти оподаткування. База оподаткування.
3. Ставки екологічного податку.
4. Пільги щодо сплати екологічного податку.
5. Податковий період.
6. Порядок обчислення та строк сплати екологічного податку.

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 18-19.

Тема. Спрощена система оподаткування.

Мета: Оволодіти навиками в сфері спеціальних податкових режимів

Питання для обговорення:

1. Єдиний податок.
2. Особливості справляння єдиного податку юридичними і фізичними особами.

Платники податку.

3. Об'єкт оподаткування.
4. База оподаткування. Ставки податку.
5. Податковий (звітний) період.
6. Порядок нарахування та строки сплати.
7. Особливості обкладення платників податку окремими податками і зборами. Порядок набуття статусу платника податку.
8. Відповідальність платників.

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 20

Тема: Рентна плата.

Мета: Засвоїти практику нарахування ренти

Питання для обговорення:

1. Основи та мета встановлення рентної плати.
2. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України.
3. Рентна плата за нафту, природний газ і газовий конденсат, що видобуваються в Україні.
 1. Плата за користування радіочастотним ресурсом України.
 2. Плата за спеціальне використання води.
 3. Плата за спеціальне використання лісових ресурсів.

Література: 10, 11, 13, 15

Практичне заняття 21-22.

Тема: Місцеві податки і збори

Мета: Засвоїти практику нарахування та сплати місцевих податків і зборів

Питання для обговорення:

1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.
2. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
3. Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності.
4. Туристичний збір.
5. Контроль податкових інспекцій за правильністю нарахування та своєчасністю сплати місцевих податків та зборів.

Література: 10, 11, 13, 15, 9

6. Тренінг з дисципліни

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення з метою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина. Кожен студент отримує роздатковий матеріал (вихідні дані) для розв'язку практичного завдання.
3. Практична частина реалізовується шляхом розв'язування практичного завдання, що включає в себе:
 - аналіз діяльності підприємства на основі отриманих вихідних даних у роздатковому матеріалі;
 - визначити систему оподаткування на підприємстві;
 - розрахувати сум податків, які необхідно сплатити до бюджету;

- вказати звітний період, терміни подання звітності та сплати податку.

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття та оцінювання результатів виконання практичного завдання максимально у 100 балів.

7. Тематика самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

-80% - підготовка презентації;

-20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань.

Тематика презентацій:

1. Фіскальна та регулююча функції податків : оптимізація співвідношення.
2. Сучасні податкові системи зарубіжних країн.
3. Світова історія оподаткування.
4. Прямі та непрямі податки в Україні, проблеми їх співвідношення.
5. Сутність та різновиди податкових пільг.
6. Податкова політика України в контексті європейської інтеграції.
7. Історія створення податкової служби України.
8. Податкове навантаження в Україні та його оптимізація.
9. Оптимізація структури податкової системи України.
10. Акцизний податок та регулювання споживчого попиту
11. Світова практика справляння акцизного податку
12. Можливості застосування закордонного досвіду справляння акцизів в Україні.
13. Мито як інструмент регулювання експортно-імпортних операцій
14. Напрями вдосконалення митного оподаткування в Україні.
15. Податкова соціальна пільга з податку на доходи фізичних осіб та її вплив на податкове навантаження малозабезпечених верств населення.
16. Міжнародний досвід застосування екологічного податку.
17. Розвиток податкової системи України в контексті євро інтеграційних процесів
18. Роль місцевих податків і зборів у забезпеченні фінансової самостійності місцевих бюджетів в умовах децентралізації
19. Непрямі податки та їх вплив на формування доходу бюджету.
20. Міжнародний досвід непрямого оподаткування
21. Ефективність справляння місцевих податків і зборів в Україні
22. Історичний аспект виникнення та розвитку митного оподаткування.
23. Переваги та недоліки податку на доходи фізичних осіб.
24. Необхідність запровадження пільгового оподаткування малого бізнесу.
25. Відмінності систем місцевого оподаткування України та країн ЄС.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Податкова система” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- оцінювання результатів тренінгу;
- аналітичні звіти, реферати;
- студентські презентації та виступи;

- розрахункові роботи;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Податкова система” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 6 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-6 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по 6 темах	Підсумкова модульна контрольна робота по 7-12 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється практичне завдання макс. 100 балів	Оцінюється рівень виконання самостійного завдання як цілісного наскрізного завдання	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача 2 – макс. 25 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-12
2.	Проекційний екран	1-12
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-12
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-12
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-12
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-12
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-12
8	Електронний кабінет https://cabinet.tax.gov.ua/login	4-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бечко П.К., Власюк С.А., Бечко В.П., Шумило Т.В. Принципи справедливості та їх відображення при оподаткуванні суб'єктів господарювання у вітчизняній податковій системі. *Бізнес-Інформ.* 2021. № 3. С. 156-161.
2. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система : навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.
3. Валігура В.А. Сучасні тенденції гармонізації ПДВ у країнах Європейського Союзу. *Фінанси України.* 2022. № 3. С. 22-37.
4. Котенко А. Принципи податкового законодавства як вихідні засади побудови податкової системи *Право України.* 2020. № 4. С. 43-56.
5. Крисоватий А.І., Валігура В.А. Новації та напрями вдосконалення податкового законодавства України в умовах воєнного стану. *Фінанси України.* 2022. №6. С. 33-53.
6. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. Податкова система України в умовах пандемії COVID-19: сучасні реалії та прогнози. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2020. Вип. 33(1). С. 87-92.
7. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
8. Олейнікова, Л. Г. Формування конкурентоспроможних податкових систем : монографія К. : Мокшанов В. В., 2022. 536 с.
9. Податковий кодекс України: закон України від 2.12.2010 р. № 2755- VI із змін., внес. згідно із Законами України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
10. Поляк-Свергун М. М. Правове регулювання місцевих податків в Україні. матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Світ наукових досліджень» 2022. С 35-37. <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/3726/>
11. Поляк-Свергун М.М. Бюджет держави, його місце і роль в перерозподільчих відносинах у суспільстві. Метеріали V міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій» 2022. С. 105-112. <https://novaosvita.com/wp-content/uploads/2022/06/ModTrSc-Odesa-May2022Rev.pdf>
12. Поляк-Свергун М.М. Діджиталізація та фінансові технології фіскального адміністрування в умовах воєнного часу. *Успіхи і досягнення у науці.* 2024. № 3(3). Том 2. С. 194-208.
13. Поляк-Свергун М.М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Податкова система» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування». Чортків. 2024. Електронний комплекс в системі Moodle.
14. Поляк-Свергун М.М. Методичні вказівки щодо вивчення дисципліни «Податкова система» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», Чортків, 2023. 49с.
15. Поляк-Свергун М.М. Особливості обліку та оподаткування в умовах пандемії. *Постпандемічний розвиток суспільства: економічні, соціальні та психологічні аспекти:* монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2022. С.227-234.
16. Поляк-Свергун М.М. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану. *Трансформація суспільних відносин: глобальні виклики, економічні проблеми та стратегії адаптації:* монографія / за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків : ЗУНУ, 2024. С.515-523.
17. Поляк-Свергун М.М. Особливості оподаткування у період воєнного стану на території України. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. «Грааль науки» 2022. С. 114–117. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.27.05.2022.014>
18. Поляк-Свергун М.М. Особливості сплати банками непрямих податків. Матеріали міжнародної науково-теоретичної конференції «*Current issues of science, prospects and challenges*» 2022. С. 47-49.
19. Поляк-Свергун М.М. Проблеми податкової системи в умовах воєнного часу. *Суспільство в умовах емерджентного розвитку:* монографія / за наук. ред. канд. екон. наук,

доц. Н. Є. Кульчицької. Чортків: ЗУНУ, 2023. С.274-286.

20. Сідляр В. В., Валігура В. А. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних загроз. Ефективна економіка. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9173>

21. Соколовська А.М. Оцінка наслідків реформування податкової системи України в контексті показників податкового навантаження. Бізнес Інформ. 2020. № 7. С. 214-223.

22. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія / М. Г. Волощук [та ін.] ; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Голов. упр. держ. податк. служби України у Закарпат. обл., Місц. осередок ГО "Всеукр. асоц. ветеранів ДПС України" Закарпат. обл. Ужгород : Видво Олександр Гаркуші, 2021. 169 с.

23. Ткачик Ф.П., Валігура В.А., Дмитрів В.І. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб. Економіка та суспільство. 2021. Випуск 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/602/576>

24. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні : навч. посіб. / В.М. Краєвський [та ін.] ; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 287 с.

25. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.

26. Шуневич А.С. Фіскальна ефективність акцизного податку як складова оптимізації системи непрямого оподаткування. Облік і фінанси. 2020. № 4. С. 82-88.

27. Andrii Krysovatyi, Volodymyr Valihura, Inna Hutsul, Fedir Tkachyk, Volodymyr Dmytriv. Fiscal Aspects of the Functioning of the Electronic Declaration System of Citizens' Income and Property in Ukraine. 2020 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies. September 16-18, 2020 Deggendorf, Germany. P. 533-536.

28. Krysovatyu, A., Tymchenko, O., Fedosov, V., Silchenko, M. Taxation, economic growth and welfare in a low-income country. Economic Annals-XXI. 2020. 181(1-2). P. 44-56.

29. Prokopenko N., Gudz O., Kreidych I., Golovko M., Kazak O. (2021) Retrospective analysis of the tax system reform of Ukraine. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. 2021. № 2. 396-405

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Державний веб-портал бюджету для громадян. URL: <https://openbudget.gov.ua/>.
2. Загальнодоступний інформаційно-довідковий ресурс Державної податкової служби. URL: <https://zir.tax.gov.ua>
3. Електронний кабінет платника податків URL : <https://cabinet.tax.gov.ua>
4. Офіційний сайт ДПС України. URL: <https://tax.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
6. Офіційний сайт ДМС України. URL: <https://customs.gov.ua/en/>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>.